

Libris .RO
Respect pentru oameni și cărți

KEN FOLLETT

TRIUNGHIU

PROLOG

A existat o vreme, o singură dată, când ei s-au aflat toți la un loc.

S-au întâlnit cu mulți ani în urmă, în tinerețe, înainte să se întâmple toate acestea, dar acea întrevedere și-a lăsat amprenta de-a lungul deceniilor.

Mai exact, era prima duminică din noiembrie 1947 și fiecare dintre ei i-a cunoscut pe toți ceilalți – într-adevăr, pentru câteva minute, toți s-au aflat în aceeași încăpere. Unii dintre ei au uitat imediat fețele pe care le-au văzut și numele rostite în timpul prezentărilor oficiale. De fapt, unii dintre ei au uitat complet ziua respectivă, iar când aceasta a devenit atât de importantă, douăzeci și unu de ani mai târziu, ei doar s-au prefăcut că-și amintneau; au privit atent fotografii estompate, șoptind aluziv: „Ah, da, desigur“.

Acea întâlnire matinală a fost o coincidență, însă nu una prea surprinzătoare. Cei mai mulți erau tineri și capabili, meniți să dețină puterea, să ia decizii și să facă schimbări, fiecare în felul său și fiecare în țara lui. Oamenii de genul lor se cunoșteau în tinerețe în locuri precum Universitatea Oxford. Mai mult, când se întâmplau toate *acestea*, cei care nu erau implicați de la început erau atrași doar *pentru că* i-au cunoscut pe ceilalți la Oxford.

Și totuși, la vremea respectivă, nu părea a fi o întâlnire istorică. Era doar o simplă recepție, într-un loc unde se organizau prea multe astfel de reuniuni (fără suficiente cocktailuri, ar adăuga studenții).

Era o întâlnire neinteresantă. Mă rog, aproape.

Al Cortone bătu la ușă și așteptă în hol, ca să-i deschidă un mort.

Bănuiala că prietenul lui era mort se transformase în certitudine în ultimii trei ani. Mai întâi, Cortone auzise că Nat Dickstein fusese luat prizonier. Spre sfîrșitul războiului, începuseră să circule zvonuri despre ceea ce pățeau evreii în lagărele naziste. Apoi, într-un final, adevarul cumplit ieșise la suprafață.

De partea cealaltă a ușii, o fantomă împinse un scaun pe pardoseală și traversă şontâc-şontâc încăperea.

Brusc, Cortone începu să aibă emoții. Dacă Dickstein era invalid? Dacă devenise instabil mental? Cortone nu știuse niciodată cum să se comporte față de schilozi sau de nebuni. El și Dickstein fuseseră foarte apropiati, doar pentru câteva zile în 1943, dar cum era, oare, Dickstein în acel moment?

– Salut, Nat! îl salută Cortone după ce ușa se deschise.

Dickstein se holbă la el, sceptic și neverindu-i să creadă, pe urmă se lumină la față, zâmbi larg și exclamă cu accentul lui britanic caraghios:

– Dumnezeule, ia te uită cine-i aici!

Cortone zâmbi la rândul lui, ușurat. Își strânseră mâinile și se bătură pe spate, apoi schimbară câteva replici în jargonul militaresc, doar din placere. Pe urmă Cartone fu invitat înăuntru.

Locuința lui Dickstein era alcătuită dintr-o încăpere cu tavan înalt, într-o casă veche, dintr-un cartier sărac al orașului. În cameră se aflau un pat simplu, făcut cu grijă, în stil militaresc, un dulap vechi și greu din lemn negru, o comodă asortată și o masă plină cu cărți, așezată în fața unei ferestre truici. Lui Cortone i se părea că odaia era săracăcioasă. Dacă ar fi locuit acolo, ar fi adăugat niște obiecte personale, ca să-i confere încăperii ceva din personalitatea lui: fotografii cu familia, suvenire de la cascada Niagara și din Miami Beach, trofeul de fotbal obținut în timpul liceului.

– Sunt foarte curios, cum ai dat de mine? întrebă Dickstein.

– Trebuie să mărturisesc că n-a fost ușor, răspunse Cortone pe când își scoase haina uniformei și o aşeză pe patul îngust. Mi-a luat aproape toată ziua de ieri.

El ochi singurul fotoliu din încăpere. Ambele brațe erau inclinate într-o parte într-un mod ciudat, un arc ieșea prin crizantemele sterse, imprimate pe material, iar în locul piciorului care lipsea fusese așezat un exemplar din carteia *Theaitetos* sau *Teetet*, de fapt, un dialog al lui Platon apartinând perioadei de bătrânețe a filosofului Greciei antice.

– Pot ședea și oameni în el?

– Nu și cei care au rang mai înalt decât sergentul. Însă...

– Aceia oricum nu sunt oameni.

Râseră amândoi: era o glumă mai veche. Dickstein aduse un scaun din lemn de la masă și-l încălecă, măsurându-l din priviri pe prietenul lui.

– Te-ai îngrăsat.

Cortone se mângâie încet pe pântece.

– Se trăiește bine în Frankfurt – ai ratat demobilizarea, replică el, apoi se aplecă în față și-și coborî vocea, ca și când ceea ce urma să spună ar fi fost confidențial: Am

câștigat o avere. Bijuterii, porțelan, antichități – toate cumpărate pentru tigări și săpun. Nemții mor de foame. Partea cea mai bună este că fetele sunt dispuse să facă orice pentru o bomboană de ciocolată.

Se lăsa pe spate, aşteptându-se ca Dickstein să rădă, dar acesta îl privea cu o expresie serioasă întipărită pe față. Deconcertat, Cortone schimbă subiectul:

– Tu însă numai gras nu ești.

La început, fusese atât de ușurat să-l vadă întreg pe Dickstein și zâmbind la fel ca odinioară, încât nu-l privise cu atenție. Dar în clipa aceea își dădea seama că prietenul lui era mai rău decât dacă ar fi fost slab: arăta epuizat. Nat Dickstein fusese întotdeauna scund și slab, însă în acel moment părea să fie sfrijit. Pielea palidă ca de mort și ochii mari și căprui din spatele ochelarilor cu rame din plastic îi accentuau aerul maladiv. O fație de piele palidă se întrezărea între partea superioară a șosetei și tivul unui crac al pantalonilor. În urmă cu patru ani, Dickstein avusese pielea bronzată și tăbăcătă asemenea tălpiei bocancilor soldaților din armata britanică. Atunci când Cortone vorbea despre amicul lui englez, cum o făcea adesea, el spunea: „E cel mai dur și mai rău soldat care mi-a salvat viața, și nu vă păcălesc“.

– Gras? Nu, zise Dickstein. În țara asta mâncarea se dă în continuare cu rația, amice. Însă ne descurcăm.

– Ai trăit vremuri și mai grele, zâmbi Dickstein.

– Și-am supraviețuit.

– Ai fost luat prizonier.

– La La Molina.

– Cum naiba au reușit să te prindă?

– Ușor, răsunse Dickstein și ridică din umeri. Am fost împușcat în picior și am leșinat. Când mi-am revenit, m-am trezit într-un camion nemțesc.

Cortone se uită la picioarele lui Dickstein.

– S-a vindecat?

– Am avut noroc. În vagonul trenului POW¹ în care eram se afla un doctor. Mi-a tratat osul.

Cortone încuviauță din cap.

– Și-apoi lagărul...

Se gândi că poate ar trebui să nu întrebe, dar voia să afle.

– Totul a fost bine până când au aflat că eram evreu.

Vrei o ceașcă de ceai? Nu-mi permit whisky.

– Nu, zise Cortone, cu toate că și-ar fi dorit să fi tăcut.

Oricum, nu mai beau whisky dimineață. Viața nu pare a fi la fel de scurtă ca odinioară.

Dickstein își întoarse privirea de la Cortone.

– Au hotărât să afle de câte ori puteau rupe un picior în același loc și de fiecare dată să se vindece.

– Iisuse! exclamă Cortone, aproape șoptind.

– Asta a fost partea cea mai bună, continuă Dickstein pe un ton monoton, pe urmă privi din nou în altă parte.

– Nenorociții! spuse Cortone.

Nu-i veniră în minte alte cuvinte. Dickstein avea o expresie ciudată întipărită pe față; una pe care Cortone n-o mai văzuse până atunci, era ceva – înțelese el după o clipă – ce semăna cu teama. Era ciudat. La urma urmei, totul luase sfârșit, nu?

– La naiba, măcar am câștigat, nu? opină vesel Cortone și-i trase un pumn în umăr lui Dickstein.

Acesta zâmbi.

– Așa e. Spune-mi, ce cauți în Anglia? Și cum ai dat de urma mea?

– Am reușit să fac o escală în Londra în drum spre Buffalo. M-am dus la Ministerul de Război...

¹ Acronim englezesc pentru Prisoners of War (P.O.W.), prizonieri de război (n.red.)

Cortone ezită. Se duse se la Ministerul de Război ca să se intereseze cum și când murise Dickstein.

– Mi-au dat o adresă din Stepney, continuă el. Când am ajuns acolo, pe toată strada mai rămăsese în picioare o singură casă. Înăuntru, sub un strat gros de praf, am găsit un bătrân.

– Tommy Coster.

– Corect. Ei bine, după ce am băut nouăsprezece cești de ceai slab și am ascultat povestea vieții lui, m-a trimis la o altă casă de după colț, unde am găsit-o pe mama ta, am mai băut niște ceai slab și am ascultat povestea vieții ei. Când am aflat adresa ta, a fost prea târziu ca să prinđ ultimul tren spre Oxford, aș că am așteptat până dimineață, și iată-mă! N-am decât câteva ore la dispoziție – vaporul meu ridică ancora mâine.

– Ai fost lăsat la vatră?

– Nu încă, peste trei săptămâni, două zile și nouăzeci și patru de minute.

– Ce-ai de gând să faci când te vei întoarce acasă?

– Mă voi ocupa de afacerea de familie. Am descoperit în ultimii ani că sunt un om de afaceri fantastic.

– Ce fel de afacere are familia ta? Nu mi-ai pomenit niciodată.

– Cu camioane, răspunse scurt Cortone. Iar tu? Care-i treaba cu Universitatea Oxford, pentru numele lui Dumnezeu?! Ce studiezi?

– Literatura ebraică.

– Glumești.

– Știam să scriu în ebraică înainte să merg la școală, nu ți-am spus? Bunicul meu era un om cult. Trăia într-o odaie rău mirosoitoare deasupra unei plăcintări de pe Mile End Road. Obișnuiam să merg la el sămbetele și

duminicile. Nu mă plângeam niciodată – îmi plăcea. Oricum, ce altceva aş putea studia?

Cortone ridică din umeri.

– Nu știu, Fizică atomică, poate, sau Managementul afacerilor. De ce-ai studia, în fond și la urma urmei?

– Ca să fiu fericit, mai deștept și mai bogat.

– Ești ciudat, ca întotdeauna, clătină din cap Cortone.

Sunt multe fete pe-aici?

– Câteva. Și-apoi, sunt ocupat.

Lui i se pără că Dickstein se îmbujoră.

– Mincinosule! Ești îndrăgostit, prostule! Îmi dau seama. Cine e?

– Păi, sincer să fiu... se bâlbâi Dickstein vizibil stânjenit. Este intangibilă. E soția unui profesor. Exotică, inteligentă, cea mai frumoasă femeie pe care am văzut-o vreodată.

– Nu sună promițător, Nat, opină Cortone făcând o grimasă.

– Știu, totuși... Vei înțelege despre ce vorbesc, zise Dickstein și se ridică în picioare.

– Voi avea ocazia să o cunoșc?

– Profesorul Ashford organizează o recepție. Sunt invitat. Eram pe picior de plecare când ai venit.

Dickstein își luă haina pe el.

– O recepție la Oxford, zise Cortone. Stai să vezi când vor afla de asta cei din Buffalo!

Era o dimineață răcoroasă și însorită. Razele palide ale soarelui măngâiau piatra crem a clădirilor vechi din oraș. Ei mergeau în tacere, cu măinile în buzunare și zgribuliți, încercând să înfrunte vântul aspru de noiembrie

care mătura străzile. Cortone continua să bombăne: „La naiba cu Oxford!”

Erau foarte puțini oameni pe afară, însă după ce mergea pe jos cam un kilometru, Dickstein arăta cu degetul peste stradă, unde se afla un bărbat înalt, care avea un fular înfășurat în jurul gâtului.

– Uite-l pe rus, zise el, apoi strigă: Hei, Rostov!

Rusul își ridică privirea, făcu semn cu mâna și traversă strada, ajungând pe trotuarul pe care se aflau ei. Avea o tunsoare militarească și arăta mult prea lungan și slabă nog în costumul de duzină. Cortone începea să credă că, în țara aceea, toți erau slabii.

– Rostov merge la Balliol, la același colegiu ca și mine, preciză Dickstein. David Rostov, și-l prezint pe Alan Cortone. Al și cu mine am fost o vreme împreună în Italia. Te duci acasă la Ashford, Rostov?

Rusul încuviință solemn din cap.

– Orice pentru o băutură gratuită.

– Și pe tine te interesează Literatura ebraică? îl întrebă Cortone.

– Nu, răspunse Rostov, studiez Economia burgheză.

Dickstein râse zgomotos. Cortone nu înțelegea gluma.

– Rostov este din Smolensk. Este membru al PCUS – Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, ii explică Dickstein.

Cortone tot nu înțelegea gluma.

– Credeam că nimeni nu are voie să iasă din Rusia, spuse Cortone.

Rostov începu să-i detalieze că tatăl lui fusese diplomat în Japonia când izbucnise războiul. Pe față avea întărită o expresie serioasă, care, uneori, era înlocuită de un zâmbet schițat. Deși vorbea o engleză perfectă, reuși să-i lase lui Cortone impresia că era respectuos. Cortone se

închise în el și se gândi la cum ar fi să îndrăgești un om ca și când și-ar fi frate, să luptă alături de el, apoi acesta să plece și să studieze Literatura ebraică, iar tu să-ți dai seama că, de fapt, nu l-ai cunoscut cu adevărat.

– Te-ai decis dacă vei pleca în Palestina? îl întrebă Rostov, într-un final, pe Dickstein.

– Palestina? Pentru ce? se arăta mirat Cortone.

Dickstein părea tulburat.

– Nu m-am decis.

– Ar trebui să mergi, spuse Rostov. Căminul Național Evreiesc te va ajuta să înălături ultimele vestigii ale Imperiului Britanic din Oriental Mijlociu.

– Asta-i un slogan al partidului? îl întrebă Dickstein, schițând un zâmbet.

– Da, răspunse Rostov, pe un ton serios. Ești socialist...

– Într-un fel.

– ...și este important ca noul stat să fie socialist.

Lui Cortone nu-i venea să credă.

– Arabii vă omoară acolo. Iisuse, Nat, doar ce ai să-pat de nemți!

– Nu m-am decis, repetă Dickstein, clătinând iritat din cap. Nu știi ce să fac.

Părea că nu voia să vorbească despre asta.

Înaintau cu pași alerți. Deși simțea că-i îngheța fața, Cortone transpira sub uniforma de iarnă. Ceilalți doi bărbați începură să povestească despre un scandal: un bărbat pe care-l cheme Mosley – numele nu-i spunea nimic lui Cortone – fusese convins să intre în Oxford într-o dubă și să țină un discurs la Memorialul Martirilor. Mosley era fascist, aflat el o clipă mai târziu. Rostov argumenta că incidentul dovedea cum democrația socială era mai aproape de fascism decât de comunism. Dickstein

susținea că studenții care organizaseră evenimentul încercau doar să „socheze“.

Cortone îi asculta și-i privea pe cei doi bărbați. Formau un cuplu ciudat: Rostov, înalt, cu fularul înfășurat în jurul gâtului ca un bandaj, făcând pași mari, cu pantalonii prea scurți, care-i fluturau asemenea unor steaguri, și Dickstein, scund, cu ochi mari și ochelari rotunzi, îmbrăcat într-un costum de civil, semănând cu un schelet grăbit. Deși nu era intelectual, Cortone pricepea unele cuvinte peiorative în orice limbă și știa că niciunul din ei nu spunea cu adevărat ceea ce credea: Rostov perora despre un soi de dogmă oficială, iar nepăsarea falsă a lui Dickstein ascundea o atitudine diferită, mai profundă. Când Dickstein râse de Mosley, păru a fi un copil care se amuză după un coșmar. Cei doi purtau o discuție inteligentă, însă fără emoții: semăna cu o partidă de scrimă cu săbii boante.

În cele din urmă, Dickstein păru să-și dea seama că Alan Cortone nu participa la discuție și începu să vorbească despre gazda lor:

– Stephen Ashford este puțin cam excentric, însă e un om remarcabil, zise el. Și-a petrecut cea mai mare parte din viață în Orientul Mijlociu. A făcut o mică avere, dar a pierdut-o, în mod evident. Obișnuia să facă lucruri nebunăști, cum ar fi să traverseze deșertul Arabiei pe cămilă.

– Aceasta ar putea fi cel mai puțin nebunesc mod de a-l traversa, spuse Cortone.

– Ashford are o soție libaneză, preciză Rostov.

Cortone se uită la Dickstein.

– Este...

– Este mai Tânără decât el, adăugă repede Dickstein. A adus-o în Anglia chiar înainte de război și a devenit

profesor de Literatură ebraică aici. Dacă el îți oferă Marsala în loc de Sherry înseamnă că ai abuzat de ospitalitatea lui.

– Lumea face区别 între cele două soiuri de vin? întrebă Cortone.

– Aceasta este casa lui.

Cortone se aștepta oarecum la o vilă în stil maur, însă reședința Ashford era o imitație în stilul Tudor, vopsită în alb cu tâmplărie verde. Grădina din față semăna cu o junglă de arbuști. Cei trei tineri străbătură aleea din cărămidă care ducea la casă. Ușa de la intrare era deschisă. Intrără într-un vestibul mic și pătrat. Undeva, în casă, câțiva oameni râdeau: petrecerea începuse. O ușă dublă se deschise și ieși cea mai frumoasă femeie din lume.

Cortone incremeni. Stătea nemîscat și se holba, în timp ce ea traversa covorul ca să-i întâmpine. Îl auzi pe Dickstein zicând: „Acesta este prietenul meu, Alan Cortone“. El îi atinse mâna lungă și cafenie, caldă și uscată, cu oase fine și uitase să-i mai dea drumul.

Femeia se întoarse și-i conduse în salon. Dickstein îi atinse brațul lui Cortone și zâmbi: știa ce-i trecea prin minte prietenului său.

Cortone își reveni în fire suficient cât să exclame:

– Uau!

Pe măsuță stăteau aliniate cu o precizie militarească niște pahare mici cu Sherry. Ea îi întinse unul lui Cortone, și zâmbi și-i spuse:

– Apropo, sunt Eila Ashford.

Cortone o privi cu atenție în timp ce ea împărtea paharele cu băutură. Nu purta nicio bijuterie: nu exista nici urmă de machiaj pe fața ei uluitoare, avea părul negru și drept, era îmbrăcată cu o rochie albă și încălțată cu

sandale. Cu toate acestea, efectul era aproape ca și cum ar fi fost goală și Cortone se simți stânjenit de gândurile sălbaticice care-i treceau prin minte când se uită la ea.

Se strădui să-și întoarcă privirea și să cerceteze împrejurimile. Încăperea avea aerul unui loc unde oamenii duceau un trai puțin peste posibilitățile lor. Covorul persan era mărginit de o fașie de linoleum cenușiu, care începu se să se dezlipească; cineva încercase să repară radioul și piesele acestuia erau împrăștiate pe o masă; pe tapet rămăseseră câteva urme dreptunghiulare unde sătuseră atârnate niște tablouri, iar unele pahare cu vin nu se potriveau întocmai cu setul. În încăpere se aflau vreo cincisprezece oameni.

Un arab, îmbrăcat într-un frumos costum occidental gri perlat, stătea lângă șemineu și privea o sculptură din lemn de pe poliță. Eila Ashford îl chemă la ea.

– Aș vrea să vi-l prezint pe Yasif Hassan, un prieten al familiei mele de acasă. E student la Worcester College.

– Îl cunosc pe Dickstein, spuse Hassan.

El dădu mâna cu ceilalți.

Lui Cortone i se părea destul de chipeș, pentru un negrotei, și tanțoș, aşa cum devineau atunci când căști-gau niște bani și erau invitați în casele albilor.

– Ești din Liban? îl întrebă Rostov.

– Palestina.

– Ah! exclamă Rostov și se însuflețî. Ce părere ai despre planul de separare propus de Națiunile Unite?

– E irrelevant, răspunse apatic arabul. Britanicii trebuie să plece, iar țara mea va avea un guvern democrat.

– Dar atunci evreii se vor afla în minoritate, argumentă Rostov.

– Sunt minoritari și în Anglia. Ar trebui ca Surrey să devină casa lor?

– Comitatul ceremonial Surrey n-a fost niciodată al lor. Palestina a fost, cândva.

Hassan ridică din umeri cu eleganță.

– A fost... atunci când Țara Galilor deținea Anglia, iar Anglia deținea Germania și franco-normanii trăiau în Scandinavia, explică el, apoi se întoarse spre Dickstein. Ai simțul justiției, ce părere ai?

Dickstein își scoase ochelarii.

– Să lăsăm justiția. Îmi doresc doar un loc al nostru.

– Chiar dacă asta ar însemna să-l furați pe-al nostru? îl întrebă Hassan.

– Vă rămâne restul Orientului Mijlociu.

– Nu-l vrem.

– Discuția asta dovedește necesitatea unei separări, zise Rostov.

Eila Ashford le oferi un pachet cu țigări. Cortone luă una și i-o aprinse pe a ei. Pe când ceilalți se contraziceau în privința Palestinei, Eila îl întrebă pe Cortone:

– Îl știi pe Dickstein de multă vreme?

– Ne-am cunoscut în 1943, răspunse Cortone.

El privi cum buzele ei cafenii trăgeau din țigară. Avea o eleganță până și în felul în care fuma. Ea culese cu delicatețe o bucătică de tabac de pe vârful limbii.

– Sunt extrem de curioasă în privința lui, spuse ea.

– De ce?

– Toată lumea este. E doar un băiat, și totuși pare atât de bătrân! Este londonez, evident, dar nu pare deloc intimidat de toți acești englezi din elita societății. Vorbește despre orice, mai puțin despre el.

Cortone încuviință din cap.

– Tocmai mi-am dat seama că nici eu nu-l cunosc cu adevărat.